

Samtliga politiska riksdagspartier

Förslaget om borttagning av det kommunala vindkraftsvetot utgör ett allvarligt hot mot folkhälsan, ekosystemen, skogsnäringen och demokratin

Denna centralisering av makt till centrala myndigheter och statliga miljöprövningsdelegationer kan få irreparabla hälsoeffekter för drabbade medborgare och kommande generationer.

Den nuvarande statligt styrda miljöprövningsprocessen har stora brister som också medför allvarliga hot mot folkhälsan och skador på miljö, biologisk mångfald, ekosystem och den svenska skogsnäringen.

Det är sedan länge känt att de tillämpade regelverken och beräkningsmodellerna för vindkraftsbuller är orealistiska för de nya höghöjdsverken, i områden med med lågt bakgrundsljud i kallt nordiskt klimat. Bullerstörningar upplevs på tredubbla avstånd i den förhärskande vindriktningen. Nuvarande miljötillstånd är baserade på irrelevant "praxis" om 40 dBA, som utesluter ca 60 % av den totala ljudenergin under 200 Hz och 100 % av de skadliga ohörbara infraenergipulserna. Mekaniska infraenergipulser har brantare ljudprofil än naturliga sinusformade infraljud. Den tyska specialistläkargruppen Ärzte für Immissionsschutz anger att infraenergipulserna inte bör överskrida 60 dB för att undvika medicinska effekter vid långtidsexponering. Detta gränsvärde underskrids först **vid ca 10 km från ett enda verk.**

Svenska staten har stort ansvar för underskattningen av infraljudets negativa hälsoeffekter och de kraftiga ljudstötarna som uppstår vid vingarnas tornpassage. Därtill visar en tysk/grekisk rapport att verken genererar kraftiga markvibrationer, som interagerar med de akustiskt överförda infraljudstötarna och ger förstärkande effekt i byggnadskonstruktioner över 10 km. Vetenskapliga rapporter på laboratorienivå visar samband med dämpade hjärnfunktioner och patologiska förändringar av hjärtsäck och lungvävnad.

Miljöprövningsdelegationerna har under lång tid avfärdat framförda vetenskapliga bevis och Naturvårdsverket har avvisat framställan om nytt regelverk för infraljud under 31,5 Hz.

De allvarliga hälsoeffekterna är ett globalt problem och har nyligen bekräftats av

1. Amerikansk studie, som visar signifikanta samband mellan ökad självmordsstatistik och storskaliga vindkraftsanläggningar.

Wind Turbine Syndrome: The Impact of Wind Farms on Suicide. Eric Zou. October 2017.

Rapporten visar samband mellan storskaliga vindkraftsinstallationer i USA 2001-2013 och signifikant ökning av självmord;

- bland individer som är sårbara för bullerinducerade sjukdomar, t.ex. äldre
- självmordsverkan vid dagar då vinden blåser i riktningar som skulle öka invånarnas exponering för lågfrekvent ljudemission
- data från en storskalig hälsoundersökning antyder ökad sömninsufficiens intill nya vindkraftverk
- Effekter kan uppstå intill 25 km.

Rapporten baserades på offentliga databaser, bl.a.:

- US Energy Information Administration, med information om vindparksdata, position, kapacitet och månad för driftstart från totalt 828 vindkraftsparker i 39 stater i USA från 2001 till 2013
- National Center for Health Statistics 'Vital Statistics Multiple Cause of Death Data. Självmordsfrekvensen definierades som andelen personer i ett "county", som dog på grund av självmord i förhållande till den totala befolkningen under året.

2. Australiens Administrative Appeals Tribunal. Domslut 2017-12-04. Domstolen fastslår att bullerstörningar som orsakas av lågfrekventa ljud och infraljud från vindkraftverk "är en trolig väg

till sjukdom" baserat på "etablerad koppling mellan störning och vissa sjukdomar, inklusive högt blodtryck och hjärt-kärlsjukdom, eventuellt delvis förmedlad av störd sömn och/eller psykisk stress". Domstolen framhöll också att "dBA-viktningsystemet inte är konstruerat för att mäta vindkraftljud och inte lämpligt att använda vid mätning".

Samtliga ovanstående samband bekräftar de av drabbade medborgare redovisade klagomålen om ökade sömnstörningar och hälsoproblem och de vetenskapliga rapporter som presenterats avseende felaktiga bullerberäkningar och mätmetoder och som lämnats ohörda.

Det statistiskt säkrade avståndet om 25 km är ytterst allvarligt då Sverige redan täcks av stora sammanhängande bullermattor. Belgiska forskare varnar för störningar av barnens utveckling och inlärningsförmåga. Oklarhet råder även om effekter under graviditeten. EU-Environment fokuserar nu på infraljudets hälsorisker och har på sin hemsida presenterat en mycket tydlig varning för en "invisible enemy", infraljudet (2017-06-02). Den svenske WHO-experten Göran Pershagen (KI) hade en framträdande roll vid EU-kommissionens Conference Noise in Europe (Brussels, 2017-04-24) där han redovisade kardiovaskulära effekter och vikten av att inte underskatta bullrets hälsorisker. Miljöpartiets uppdrag till Energimyndigheten och Naturvårdsverket att ta fram förslag att avveckla den kommunala vetorätten, kan således leda till ökad centralmakt baserad på irrelevanta beslutsunderlag och "politisk korrekthet", vilket därmed innebär hot mot både folkhälsan och demokratin.

Utöver uppenbara hälsorisker stärks bevisen på att vindkraftverken kan orsaka allvarliga effekter på biologisk mångfald, ekosystem och skogsnäringen över stora avstånd.

- sänkt vegetationsindex, ca 15 %. Påverkan >9 km. Kinesisk rapport baserad på satellitövervakning med spektrometri, visar att höjd nattemperatur medför utebliven daggpunkt och uttorkning under växternas känsliga groddfas. Dessutom konstateras att vegetationen inte kan återställas efter byggnadsfasen, vilket indikerar att vindkraftverken ändrar tillväxtmiljön.
- nedkylningseffekter dagtid. Sänkt lokaltemperatur 1 - 2 °C, turbulens avtar mot 10 km. Nedisning, knäckta grenar, frusna toppskott och turbulensvirvlar som riskerar stormfällning.
- lågfrekvent ljud och infraenergipulser kan slå ut insektsfaunan. Holländska forskare rapporterar att antalet flygande insekter i 60 tyska naturområden minskat med mer än 75 procent sedan 1989. En hypotes är att insekternas vibrationella signalsystem (över några meter), blockeras av vindkraftverkens kraftiga pulser i frekvensområdet 20-60 Hz. Tyskland har ca 30.000 vindkraftverk. Effekter på pollinering och nedbrytning av växtdelar kan då uppstå över 10 km. 90 % av de vilda blommorna hotas med utrotning om det inte finns insekter som pollinerar dem. Utan insekter, ingen mat.
- kraftiga markvibrationer kan besvära maskar och insekter med mycket markkontakt. Registreras seismiskt > 20 km. Hypotesen är att fåglar inte hittar lika mycket föda som tidigare.
- markvibrationer destabiliserar torvskikt i myrmarker och ökar läckaget av metangas och försurat grundvatten, som är kontaminerat med tungmetaller, metylkvicksilver och PFA-molekyler.
- markvibrationer komprimerar och hårdgör våt skogsmark
- global vindkraft dödar stora mängder av de naturliga predatorerna, fladdermöss och tornseglare m.fl. Tyska forskare uppskattar att de europeiska verken dödar över 300.000 fladdermöss per år och varnar för ökade insektsangrepp och ekologisk krasch. Klimatförändringarna medför att det svenska skogsbruket hotas av invasiva insektsarter och dubbla insektssvärmar. Insektsskadade barrträd avger mer terpentener, som ombildas till skadligt ozon och bryter ned löv och barr (ozolytprocessen). Sverige uppfyller inte EUROBAT Guidelines 2015.
- oklara effekter av nanopartiklar från vindkraftverkens vingar. Forskare vid Lunds Universitet har visat att nanopartiklar från plaster minskar överlevnad av vattenlevande zooplankton. Partiklarna tränger igenom fiskarnas hjärnbarriär och orsakar beteendestörningar och kan således vandra

upp genom livsmedelskedjan. Vingarna på ett vindkraftverk består av ca 60 ton epoxiplaster, kompositmaterial med miljöfarliga tillsatssämnen som Bisfenol (Allergent, hormon- och fertilitetsänkande), UV-filter (Titan m.m.), Zink och Bor, stabilisatorer (Kalcium, Zink, Bly, ev. Kadmium och Tenn), färgämnen, antioxidanter, biocider, mjukgörare och bromerade flamskyddsmedel. Vingarnas ytskikt eroderar succesivt och blir poröst. Viktförlusten uppskattas till 1-2 %.

- potentiella miljöskador. Ett verk innehåller ca 1,6 ton oljor och kemikalier för hydraulik, växellåda, transformator, smörjmedel och frostskydd.
- framtida miljöskuld genom evig deponi av fundament (200 ton betong inklusive 80 ton armeringsjärn/verk), kablar, geotextila vävnadsmaterial och hårdgjorda bärlager. De breda raka såren i känsliga landskap är irreparabla. Kostnaden för återställande är underskattade och kommer aldrig att kunna bäras av kommande generationer.
- fragmentering av skogar och fjäll i strid med EU:s strategi för biologisk mångfald fram till 2020 och i synnerhet punkt 1b och 7 b, avseende förhindrande av fragmentisering av den gröna infrastrukturen och skärpta krav på statliga skogsföretag. Ett verk ianspråktar 1-5 hektar mark. En vindkraftspark erfordrar ca 5 mil bilväg. Sverige har Europas mest fragmenterade skogsvägnät.
- långtgående habitatpåverkan av rödlistade arter. Inte minst genom passivt agerande av miljöprövningsdelegationer, länsstyrelser, Naturvårdsverket, statliga vindkraftssamordnare och statens skogsbolag Sveaskog AB, i direkt kontrast till Sveriges rapportering till EU-kommissionen. Bilaga. Hemställan om indragning av Sveaskog AB:s FSC-certifikat. Bl.a. baserat på bristande efterlevnad av domslut (Svea Hovrätt), strategiska dokument för skydd av 4-5 högvärderade kungsörnsrevir och ett berguvsrevir, samt EU-direktiv för skydd av tjäderhabitat i Ängersjö, Härjedalen.

Nuvarande miljöprövningsprocesser medför redan att stora delar av landsbygdens befolkning orättfärdigt påtvingas hälsofarliga ljud- och energinivåer, markvibrationer, begränsningar av livsutrymmet, förlorade naturupplevelser och rekreationsvärden, jakt och fiskemöjligheter och ändrat lokalklimat. Genuina kulturlandskap får industriell karaktär genom blinkande varningsbelysning och förändrad landskapsbild över flera mil. Lokalbefolkningen tvingas också bära ekonomiska förluster som orsakas av förlorade fastighetsvärden, rådighet och intrång, höjda elnätskostnader, hämmad turism och andra näringar. Detta leder till eftersatt fastighetsunderhåll, lägre boendestandard, förslumning och fortsatt avfolkning.

Skogsägare drabbas av lägre vegetativ tillväxt, läckage av tungmetaller och plast-nanopartiklar samt bullermattor och markvibrationer som kan slå ut mikrofaunan och ekosystem över stora avstånd. Därtill ökade insektsangrepp genom dödandet av viktiga insektspredatorer. Minskad skogsproduktion i känsliga monokulturer leder till negativa climateffekter.

Detta är en signal till besinning, helhetssyn, omprövning på nationell nivå och skärpt implementering av unionsdirektiv. Vi ser nu en helt annan bild och behov av ändrad inriktning för den svenska miljöprövningsprocessen.

Vi anser att botten är nådd och att landet utsätts för stora påfrestningar på miljö och folkhälsa, vars effekter vi cyniskt skjuter framför oss. Dessa skador är delvis redan irreparabla. Det handlar nu inte längre om att "begränsa skador och olägenheter", det handlar också om att

- acceptera de nya superhög vindkraftverkens effekter
- acceptera hotet mot ekosystem och biologisk mångfald
- acceptera riskerna för människors hälsa
- inse lokalbefolkningens förluster av livskvalité och påtvingade ekonomiska uppoffringar
- inse hotet mot den svenska skogsnäringen
- det akuta behovet av skyndsamt agerande för att ompröva regelverk för buller och infraenergivågor, avseende gränsvärden, beräkningsmetoder, mätmetoder och tillsyn.

- utveckla och efterleva strategier för skydd av biodiversitet enligt EU:s program för 2020
- utveckla skogsbruk med grön infrastruktur och färre kalhyggen. De regionala handlingsplaner som ska tas fram av länsstyrelserna 2018, måste utgå från landskapsperspektivet och också begränsa de negativa effekterna av vindkraftens bullermattor.
- utveckla principer för begränsning av markanvändningen till ett mindre antal optimalt placerade industriplaneringar, i syfte att frigöra ytor för skydd av biologisk mångfald i enlighet med Naturvårdsverkets reviderade rapport *Vindkraftens effekter på fåglar och fladdermöss*.
- utveckla förslagen i den Parlamentariska landsbygdsdelegationens slutbetänkande avseende omprövning av centralt beslutade markintressen och stödet åt vitala landsbygdsområden.

Detta är inte specifikt för de boende i Ängersjö. Detta är ett stort eskalerande samhällsproblem, lika allvarligt för framtiden, som den allmänt ökande känslan av centralstyrning och utanförskap. Här finns en ökad frustration över det faktum att samtliga lokala representanter förvägrats talerätt medan ett londonbaserat finansbolag och ett statligt skogsbolag tillåts agera i strid mot lag, EU-direktiv och nya vetenskapliga fakta. Vi ser här fas två av "Baggböleriepoken" där en genuin kulturbygd även kan förlora rätten till tystnaden och skydd mot intrång i den egna bostaden. Vi kan konstatera att både länsstyrelsen och Naturvårdsverket avvisat hemställan om att agera för återkallelse i Ängersjöfallen, trots att habitatet är "immuna" enligt domslut (Svea Hovrätt), länsstyrelsens strategiska dokument (Valloniendomen), Naturvårdsverkets definition av avsiktligt dödande och kriterier i EU:s Fågel och Habitatdirektiv. Naturvårdsverket har som skäl anfört bristande resurser och att projekten är för små (5+5 verk). Dessa skäl har underkänts av Nacka Tingsrätt som återvisat ärendet, med hänvisning till sina nationella skyldigheter enligt förarbetena till Miljöbalken. Naturvårdsverket har överklagat återvisningsbeslutet till Svea Hovrätt. Naturvårdsverket avviker härmed från sin egen handledning för implementering av EU:s Fågel och Habitatdirektiv i Artskyddsförordningen. Detta är prekärt ur EU-perspektiv. Vi har just nu en win-win-situation för omprövning av vindkraftens negativa effekter på folkhälsa, ekosystem och skogsnäring. Den tekniska utvecklingen och havsbaserad vindkraft kommer att möjliggöra mer optimala lösningar inom fem år (10-15 MW/verk). En realistisk omprövning av ej genomförda projekt och pågående miljöprövningsprocesser kan därför ge stora national-ekonomiska fördelar och minskade infrastrukturkostnader.

Vi hemställer härmed om att Energimyndighetens och Naturvårdsverkets förslag om avskaffande av det kommunala vindkraftsvetot undanröjes och att åtgärder vidtas för undanröjande av vindkraftens negativa effekter på folkhälsa, ekosystem och skogsnäringen.

Gott Nytt År
I alla delar av landet.

Halmstad 2017-12-30
Ove Björklund
Föreningen Svenskt Landskapsskydd

Dagsländevägen 27
302 Halmstad

Bilaga. Hemställan om indragning av Sveaskog AB:s FSC-certifikat.